

Les últimes lletres

VIATGE D'ANADA I TORNADA

MIQUEL DE PALOL.

Amb l'olor d'Àfrica.

Ed. Proa. Barcelona, 1992. 184 pp.

És una proposta de viatge imaginatiu on l'autor dels 14 contes acompanya el lector per una fauna variada de registres, temes, jocs lingüístics i intel·lectuals, presentats en escenaris canviant i englobats sota un títol suggerent, que recorre a l'imperi exòtic dels sentits, també els de la quotidianitat passada pel sedàs de la ficció.

L'olor que s'anuncia en el títol s'impregna especialment a *Umkulumkulu*, nom d'un cap de tribu que en els preparatius de la celebració d'una festa organitzada per a ell reflexiona sobre la seva vida. Les serps, que no evoquen, en canvi, «el furor fastuós de les olors de l'Àfrica», fan embadalir el protagonista d'*El parc al matí* en visitar un zoo i li són motiu de pensaments tan obscurs com els del suïcidi. Un altre escenari, aquest gens inodor, és la platja a *L'home del camí del mar*.

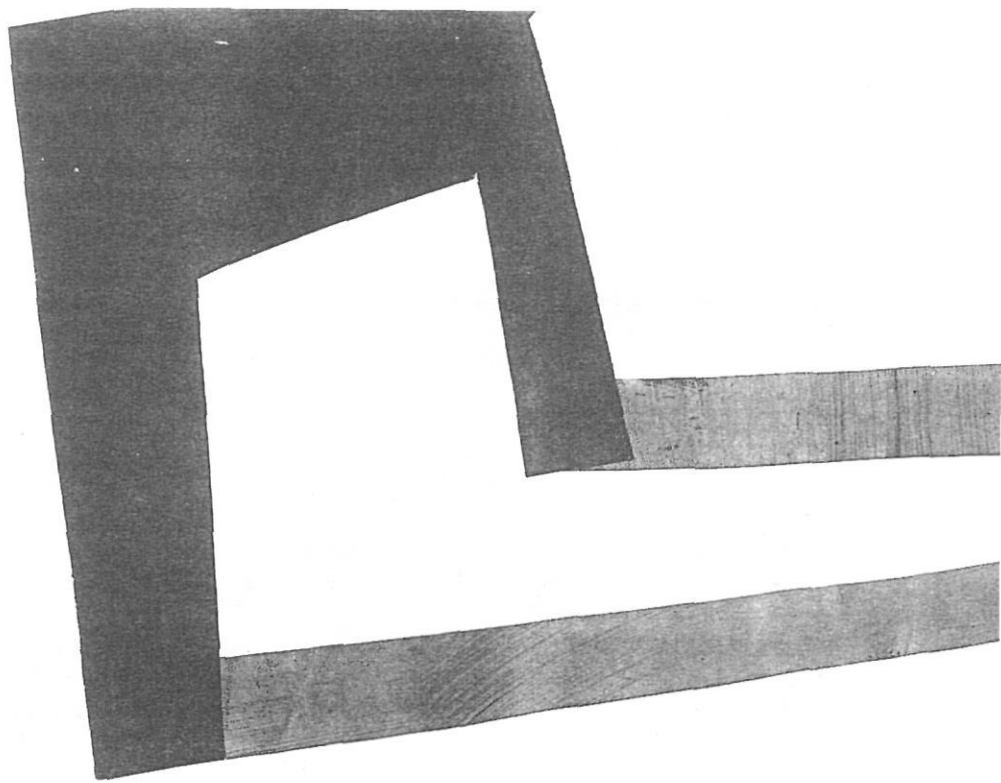
La citació d'*El somni d'Escipió* que encapçala el llibre connecta directament amb el conte que porta el mateix títol. Aquí el protagonista és Marcel, un adolescent que té un somni ben diferent del descrit per Ciceró: ambicions de benestar econòmic i d'èxit que poc tenen a veure amb les discussions filosòfiques de la immortalitat de l'ànima en el somni d'Escipió. La ruta continua per camins diferents i s'enlaira fins al pla de l'erudició en forma de discurs adreçat a l'Acadèmia de Bones Lletres en el conte *Fragments d'una Epifania*.

En un recorregut pels sentits, no hi podia faltar l'amor. Hi és tractat des de la tendresa a *Eustauquí el temerari*, la resignació a *L'estre emmirallat a les pales de l'hèlix* i com un engany a *Zanzibar hotel*. A *La decisió fraccionada*, l'absència de l'estimada és un mòbil, secundari, que condueix Marià a un final sorprenent.

A *L'acord* es parodia el poder. És la reunió prèvia a un judici

que acaba amb un pacte entre els implicats, polítics i empresaris, caricaturitzats tant pel seu comportament com pel tipus de llenguatge que utilitzen.

La divisió en tres parts de *La disculpa* posa en solfa els personatges a tres ritmes diferents: *Allegro con fuoco*, *Andantino* i *Allegro*. Una altra organització narrativa és l'estructura de mirall de *Canon super thema Academicae*. El mirall, a *Velònia Tours*, és l'objecte destruït pel protagonista perquè li recorda la seva existència. Final divertit d'una història estranya que en el prefaci Miquel de Palol ens la presenta com a «verídica».

ÀLEX NOGUÉ 1992

El recull s'acaba amb *Sortir per entrar*, una mena d'enigma que deixa el lector en posició de sortida per entrar, de nou, als diversos trossos de món que relata Miquel de Palol. Un món que demana un viatge d'anada i tornada.

Narcís Iglésias i Franch